

tíðindablaðið sosialurinn

Blaðfólk:
Hegni Djurhuus
Ábyrgdarblaðstjóri: Randi Jacobsen
Jan Müller
Tórfinn Smith

Útgevari:
P/f Sosialurinn
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Ljósmyndari:
Kálmur Lindenskov
Úppseting:
P/f Sosialurinn
Prent:
P/f Pressan 1981
Telefon:
118 20
Telefax:
147 20
Bústaður:
Argjavegur 26
Argir
Postadressa:
Postsmoga 76
110 Tórshavn

Gevið ung- dóminum betri møguleika fyri uppsparing

FYRST í 60-unum fingur vit eina lóg um bundna uppsparing fyri ungfólk. Bundna uppsparingin var ein ávisur partur av skattinum, og bundna uppsparingin kundi trekkjast frá í skattainntøkuni. Tað vóru ymsar hugsanir um hesa skipan, men endamálið við henni var fyri so vítt í lagi, nevnliga at elva til eina uppsparing, sum kundi koma væl við, tá tann ungi t. d. skuldi setast í búgv. FYRST kortum varð henda skipan avtikin. Grundgevingin var tann, at hon hevði ongantíð riggað eftir ætlan, og við nýggju skattaskipanini bar illa til at praktisera bundna uppsparing.

VIT halda tað vera spell, at hetta hendi uttan at nøkur onnur skipan kom í gildi í staðin fyri.

VIT hava nevnliga eina skattaskipan, soleiðis at tey ungu nærmast vera pløgd í skatti. Ein forsyrgjari hevur vanliga rentur at trekkja frá afturat tann skattalætta, tann fær, sum hevur børn. Í slíkum førum kann skatturin fyri eina rættuliga vanliga inntøku koma niður móti 30%. Men tann ungi, sum ongan frádrátt hevur, kemur lættliga upp á 50% á skatti. Serliga er hetta ein trupulleiki hjá ungum dreingjum, sum fara til skips. Inntøkan kann upp á seg vera rættuliga hampilig, men tá avrokningin kemur, er bert helvtin eftir. Tað kann ikki undra, at hetta

hevur tað avleiðing, at hugurin hjá tí unga at forvinna verður tikin frá teimum. Eisini vita vit, at fólk seta seg í skuld fyri at sleppa lættari í skatti. Verður hetta gjørt við at taka lán upp á eitt grundstykki, er tað sjálvsagt í lagi. Meðan tað er minni gott, um lánið verður tikið fyri at fígga eithvørt luksus.

VIT eiga at geva ungdóminum møguleika fyri at minka sær um skattin við at spara upp eins og endamálið var við gomlu bundnu uppsparingini. Til dømis kann hugast ein skipan, har sett verður ein ávis upphædd inn á eina bundna konto, og skal henda upphædd vera skattafrí.

Ávisar treytir skula sjálvsagt setast fyri, nær takast kann av hesi konto. Men høvuðsendamálið við skipanini skal vera at tryggja ungdóminum eginpening til at setast í búgv fyri.

VIT halda, at landsins myndugleikar eiga at umhugsja eina skipan her. Tað er í veruleikanum ov galið, at so lítið verður gjørt fyri at elva ungdóminum at spara upp. Víst hava vit eina skipan um rentustudning til uppsparing til sethúsabygging. Men hetta munar ov lítið, og kanska høvdu útreiðslurnar av hesi skipan gjørt meira nyttu í sambandi við eina uppsparing í sambandi við skattalætta.

KANSKA er tað skeivt at gera eina slíka skipan bundna, men vit hava hoyrt so mong foreldur gremja seg um henda ovurhonds stóra skattin hjá teirra børnum, at vit halda at ið hvussu er eigur at vera givið teimum ungu eitt tilboð!

i.

Av misgáum kom navnið á greinskrivararum ikki við í greinina um fólkaflokkun og apartheid í ólavsøkublaðnum. Vit endurprenta greinina saman við navninum á greinskrivararum

Fólkaflokkurin og Suðurafrika

Tað undrar meg stórliga, nú eg havi høvi til at fylgja við í blaðnum, at siggja, at fólk eru so skeikandi um tað, sum Óli Breckmann skrivur t. d. um apartheid-staðuna í Suðurafrika.

Eg sigi bara: »Betri seint enn ongantíð.« Hetta hevur jú staðið uppá í longri tíð, eg hugsi bara um hendingina í Helligáskirkjuni í Keymannahavn eina ferð í vetur, har ANC-limir, presturin Allan Boesak prædikaði, og har fólk høvdu høvi til at seta fram spurningar aftaná.

Hann, ið upplivdi Óla Breckmann á hesum staði, har hann so tyðiliga var komin bert fyrri at spjæla racistisku hugsjónir sínar, ja, hann mátti ræðast og harmast um, at hesin maður umboðar tjóð skakara gjetir. Men tað, sum verri er, er tað, at tit, sum hoyva Óla at hórsiggja sær soleiðis í »Dagblaðnum«, tit, sum velja hann á lóting og fólkating, eru jú medskyldug í racuhatinum.

Var tað tað, tit høvdu hugsað tykkum, tá ið tit settu krossin?

Gjøgnum eygnakrókarnar siggi eg tað,

ið spilt er, tað, sum tankaloysi hevur traðkað niður, men fjøllini, teigararnir og fjøran eru til enn eins og grasið, hagablómurnar og fuglaljóðið.

Men meðan eg soleiðis gangi — júst í dag, má eg so ikki kenna sorg um hann, sum í so mong ár hevur sitið í fangatippi? Bert tí, at húð hansara hevur ein annan lit enn teirra, sum ráða fyri borgum á hansara leiðum. Og landið er tó hansara, ættarfolk hansara livdu fræls har, men vóruð kveistraði til vikis — kúgaði gjøgnum öldir av hvíta harkaliðnum, sum heldur seg hava rætt til slíkt, og sum á ómenniskjansligan hátt pinur svartu fátækrafólkið í legum, í námum, í fangatippum, og tá ið tey orka at seta seg upp imóti valdinum fyri at krevja mannarættindi teirra, verða tey antin dripin eins og t. d. Steve Biko ella sett í fangatippi sum tú, Nelson Mandela.

Gleði mín kámost, — meðan eg gangi fram við ánni, hugsi eg um teg, manst tú minnast grøna grasið, blómurnar — flogkyttini — fuglarnar — skal tær aftur unnast at kenna svaltliga kvøldarlótið ella brennandi middagssólina um enni titt, ella er tað ov seint, nú tú fyllir sjeyti — hava tey kúgað teg til at kenna líkaselu

Nei, ikki kunnu tey kúga teg ella fólk titt, tí sjálvst um teir drepa tykkum, fara dreymar tykkara at liva, til tit ein dag fara at sigra — einaferð fara lyggevættini — eisini her í hesum landi, teir sum við vilja lygva um tykkum og frælsisstríð tykkara — einaferð fara fólk í tinum landi eins og minum at skúgva lyggevættini, racistarnar út í myrkið, har teir hoyra heima, og tann grátur og tey tannagrisl, sum í mong ár vóru tykkara, skulu gerast teirra, tí eingin menniskja er skapað til lat vera undirkúgað.

Tann sami Gud skapaði okkum øll, fólkid her í bygdini og tykkum, sum stuna undir apartheidlógin. Hvi kunnu fólk ikki goðtaka hetta?

Gævi tú eins og eg kundi lati hurð tina upp og gingið út ígjøgnum grasið fram við einum áarløki í dag ert tú við mær á ferð — Nelson Mandela

Í Funnings 18. juli 1988

Tora Dahl Sandberg

HEIMA

Eg reiki í bó og haga, gangi á afturgrogvum gotum, har fair mannaføtur tita millum ár og dag. Fri eri eg sum fuglurin, fødd í hesum landi, sum er so stórbart, í hesi bygd, sum eg kenni alsk til.

Eg sessist við ánni á sama steinin, har eg sat sum barn. Her vaksa sortugros, svinahvonn og sólja. Nógv vatn er runnið í ánni síðani tá, heimur mín er vaksin — sjónarringurin víðkaður, tí eg havi havt frælsi til at mennast andaliga og mentunnarlaga.

Longu tá eg var smágenta, lærði eg at elska frælsi, og ongastaðni kenni eg meg so frælsa sum her í náttúruni — í barnaverð mini.

Haldið

sosialurinn